

Lingüística

Codi: 101725

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500893 Logopèdia	FB	1	1

Professor/a de contacte

Nom: Io Salmons Llussà

Correu electrònic: io.salmons@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

Tots els materials de l'assignatura són en català, però cadascú és lliure d'usar la llengua amb la qual se senti més còmode en les diferents activitats.

Prerequisits

Es recomana poder llegir treballs en anglès sobre temes relacionats amb els continguts de l'assignatura.

Objectius

L'assignatura de Lingüística té per objectiu general introduir l'estudiant del Grau de Logopèdia en l'estudi científic del llenguatge. L'objectiu més específic és oferir les eines teòriques i conceptuals bàsiques de l'anàlisi lingüística per tal que l'estudiant pugui, més endavant, cursar amb garanties les assignatures més especialitzades on s'aprofundeix en els aspectes específics que caracteritzen la conducta lingüística dels parlants que pateixen alguna patologia associada al llenguatge.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Analitzar i sintetitzar informació.
- Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Integrar els fonaments biològics (anatomia i fisiologia), psicològics (processos i desenvolupament evolutiu), lingüístics i pedagògics de la intervenció logopèdica en la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Organitzar i planificar amb l'objectiu d'establir un pla per desenvolupar en un període establert.

- Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en un àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Valorar les produccions científiques que sostenen el desenvolupament professional del logopeda.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar i sintetitzar.
3. Analitzar l'estructura fonètica, morfològica, sintàctica i semàntica del llenguatge.
4. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
5. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
6. Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.
7. Comunicar de manera inclusiva, evitant un ús sexista o discriminatori del llenguatge.
8. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
9. Explicar la descripció lingüística de la producció oral i escrita del llenguatge en publicacions científiques.
10. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
11. Identificar les implicacions socials, econòmiques i/o mediambientals de les activitats acadèmico professionals de l'àmbit de coneixement propi.
12. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
13. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
14. Organitzar i planificar amb l'objectiu d'establir un pla per desenvolupar en un període establert.
15. Proposar formes d'avaluació dels projectes i accions de millora de la sostenibilitat.
16. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
17. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i/o mediambientals.
18. Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en un àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
19. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
20. Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
21. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
22. Utilitzar correctament la terminologia de la lingüística.
23. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

1. Introducció a la lingüística:
Competència i actuació. Gramaticalitat i acceptabilitat. El llenguatge com a facultat. Aspectes biològics del llenguatge humà. La diversitat i la universalitat del llenguatge. L'adquisició del llenguatge. Gramàtica universal i gramàtica particular. L'arquitectura de la facultat del llenguatge.
2. L'origen i evolució del llenguatge:
Prerequisits anatòmics del llenguatge. Debats sobre l'origen i evolució del llenguatge. Teories de la continuïtat i discontinuïtat. El llenguatge com a tret complex. Capacitats compartides i capacitats específicament humanes.
3. Morfologia:
Les unitats de l'anàlisi morfològica. Processos morfològics: flexió, derivació i composició. Al·lomorfa, morfemes portanteau, morfemes zero. Tipologia morfològica.
4. Sintaxi:
Papers temàtics, funcions gramaticals i marcatge de Cas. L'ordre de paraules i l'estructura informativa. L'estructura sintàctica com a estructura jeràrquica; proves d'estructura sintagmàtica. L'estructura de la frase: T, C. Dependències a llarga distància.
5. Fonètica i fonologia:
Caracterització articulatòria dels sons del llenguatge. Les unitats de l'anàlisi fonològica. Trets distintius i classes naturals. Formes subjacents i superficials. L'estructura de la síl·laba. Els processos fonològics.

Metodologia

La metodologia seguida a l'assignatura combina classes teòriques i pràctiques, i se centra en l'aprenentatge basat en dades i en la resolució de problemes i anàlisi de casos.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Comentari del treball pràctic	12	0,48	2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 12, 13, 22
Sessions teòriques	40,5	1,62	1, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 22, 23
Tipus: Supervisades			
Tutories i resolució de problemes	43,5	1,74	10, 18, 19, 20, 21
Tipus: Autònomes			
Cerca d'informació i estudi	50	2	2, 6, 9, 10, 14

Avaluació

L'avaluació és continuada i la qualificació final de l'assignatura s'obté a partir de tres evidències d'aprenentatge:

- 1.- Ev1 - Prova escrita individual presencial sobre la meitat del temari aproximadament i amb un pes del 35% de la nota total (primer període d'avaluació).
- 2.- Ev2 - Prova escrita individual presencial sobre la meitat del temari aproximadament i amb un pes del 35% de la nota total (segon període d'avaluació).

2.- Ev3 - Pràctiques: en les sessions establertes a tal efecte (consulteu els horaris), els alumnes hauran de resoldre individualment o en grup exercicis pràctics escrits presencials i virtuals. La mitjana aritmètica de les pràctiques representarà el 30% de la nota final.

Els únics elements considerats en l'avaluació de l'assignatura són els resultats obtinguts en les tres evidències d'aprenentatge. Les evidències no lliurades tenen una puntuació de zero i les lliurades es consideren aprovades si tenen una qualificació igual o superior a 5. En el moment de realitzar cada activitat d'avaluació s'informarà sobre el procediment (Moodle) i la data de revisió de les qualificacions.

Per superar l'assignatura cal assolir una puntuació igual o superior a 5 en la mitjana ponderada de les puntuacions obtingudes en cada evidència d'aprenentatge. Per al càlcul d'aquesta mitjana és imprescindible haver realitzat un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total.

Procediment de recuperació

Per a poder realitzar la recuperació cal haver lliurat un conjunt d'evidències el pes de les quals equivalgui a un mínim de les 2/3 parts de la qualificació final de l'assignatura. La recuperació consistirà en una prova escrita individual i presencial sobre tot el temari de l'assignatura. Aquesta prova serà l'únic element considerat per a la recuperació de l'assignatura. La nota de l'examen de recuperació serà la qualificació final de l'assignatura. Per superar l'assignatura cal assolir una puntuació igual o superior a 5.

No evaluable

Els estudiants que lliurin evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40% de la qualificació final) no podran constar a les actes com a "No evaluable".

Estudiants de segona matrícula o posteriors

No es preveu que els estudiants de segona matrícula o posteriors s'avaluin mitjançant una única prova de síntesi no recuperable. Aquests estudiants seran avaluats seguint els criteris descrits en aquesta guia docent.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

"Segons l'Art 116, punt 10 Normativa UAB, en cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat (còpia, plagi, suplantació d'identitat o falsificació de signatura en la llista d'assistència presencial i/o altres conductes acadèmiques deshonestes...) que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura/mòdul, la qualificació final serà 0. El responsable d'assignatura/mòdul comunicarà a la coordinació de titulació qualsevol acció que s'hagi fet en aquest sentit." (*Pautes d'avaluació de les titulacions de la Facultat de Psicologia 2021-22*. Aprovat en Comissió Acadèmica el 19 d'abril de 2021. https://www.uab.cat/doc/DOC_Pautes_Avaluacio_FP_2020).

"En cas que l'estudiant tingui dificultats per entendre els enunciats d'examen escrits en català a causa de motius com ara estar realitzant una estada a la UAB a través d'un programa d'intercanvi, haver residit durant poc temps a Catalunya, etc. pot sol·licitar que l'examen sigui traduït del català al castellà sempre que s'adreci formalment i per escrit a la coordinació de l'equip docent de l'assignatura, com a molt tard la setmana 4 del semestre en curs." (*Criteris de traducció de proves d'avaluació, Facultat de Psicologia*. Aprovats en Junta Permanent de la Facultat de Psicologia el 25 d'abril de 2016. https://www.uab.cat/doc/DOC_Criteris_proves_avaluacio_2021).

Les pautes d'avaluació de les titulacions de la Facultat de Psicologia es poden consultar a: <https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Ev1 ? Prova escrita	35%	2	0,08	2, 3, 5, 6, 11, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22
Ev2 ? Prova escrita	35%	2	0,08	2, 3, 5, 6, 9, 11, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22
Ev3 ? Pr?ctiques	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 22, 23

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA FONAMENTAL

Chomsky, N. i Gallego, A.J. (2020). La facultad humana del lenguaje: un objeto biológico, una ventana hacia la mente y un puente entre disciplinas. *Revista Española de Lingüística*, 50(1), 7-34.
<http://dx.doi.org/10.31810/RSEL.50.1.1>

Fromkin, V. (2000). *Linguistics. An introduction to linguistic theory*. Blackwell.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

Els treballs que s'esmenten a continuació són obres de consulta que permeten aclarir conceptes i aprofundir en els temes tractats en el programa. Durant el curs es proporcionaran bibliografies més detallades per a cada tema.

Balari, S. i Gavarró, A. (2007). *Bases biològiques del llenguatge*. Publicacions de la UAB.

Berwick, R.C. i Chomsky, N. (2016). *Why only us?* The MIT Press. [Traducció castellana 2016: ¿Por qué solo nosotros? *Evolución y lenguaje*. Editorial Kairós.]

Bonet, E. (1998). *Fonologia catalana*. Ariel Lingüística.

Bosque, I. i J. Gutiérrez-Rexach (2009). *Fundamentos de sintaxis formal*. Ediciones Akal.

Gallego, A.J. (2022). *Manual de sintaxis minimalista*. Akal.

Guasti, M.T. (2017, 2a ed.). *Language acquisition. The growth of grammar*. The MIT Press.

Fitch, T. (2010). *The evolution of language*. The Cambridge University Press.

Fromkin, V., Rodman, R. i Hyams, N. (2011). *An introduction to language* (9a ed.). Cengage Learning.

Radford, A., Atkinson, M., Britain, D., Clahsen, H. i Spencer, A. (1999). *Linguistics. An Introduction*. Cambridge University Press. [Traducció castellana 2000: *Introducción a la lingüística*. Cambridge University Press.]

Uriagereka, J. (1998). *Rhyme and Reason: An Introduction to Minimalist Syntax*. The MIT Press. [Traducció castellana 2005: *Pies y cabeza. Una introducción a la sintaxis minimalista*. A. Machado Libros]

Programari

No aplicable